

Haber-Yorum

Pakistan ve Afganistan İlişkileri: Aralarındaki Çizilmiş Sınırlardan Daha Derindir

Haber:

Afganistan'daki Taliban hükümetinin bir sözcüsü, Pakistan'ın Afganistan'a düzenlediği hava saldırıları sonucunda en az dört kişinin öldüğünü açıkladı ve uygun bir şekilde karşılık verileceğini taahhüt etti.

Pakistan ise Perşembe günü, Afganistan'da bazıları sınır ötesi saldırılarda kullanılan insansız hava araçlarının depolanması ve fırlatılması için kullanılan on noktaya hava saldırıları düzenlediğini açıkladı. (El Cezire Net)

Yorum:

Pakistan bu ay Afganistan'a iki hava saldırısı düzenledi; Pakistan 21 Eylül'deki saldırıda 28 teröristi öldürdüğünü iddia ederken, Afgan makamlarına göre 24 Eylül'deki saldırıda dört sivil öldürülmüştür. Pakistan, Taliban hükümetinin topraklarını, kendisine karşı terörist operasyonlarda kullanmasını önlemenin gerekliliğini vurgulamış ve güçlerine yönelik saldırılara karışan militanların Afganistan'a sığındıklarına işaret etmiştir.

Ancak Afganistan ile Pakistan arasındaki ilişki, sadece komşu iki ülke olmalarının ötesine geçmektedir. Zira Kabil, Hint Alt Kıtası'na girmeden önce, Hindistan'daki Moğol yönetiminin kurucusu Bâbü'r'un bulunduğu Moğol imparatorluğunun başkentiydi. Çatışma ve siyasi rekabet dönemlerine rağmen, Afganistan ve Hindistan'daki Müslümanlar, Osmanlı Hilafetine olan bağlılıkları sayesinde birbirleriyle sıkı bir bağ kurmuşlardır.

Osmanlı Hilafetinin zayıflamasıyla birlikte, hem Afganistan'daki hem de Hindistan'daki Müslümanlar ortak bir kayıp ve endişe duygusu hissettiler. 1920 yılında Hindistan'da Hilafet Hareketi başladı; bu sırada bazı din alimleri Hint Alt Kıtası'nı "dâru'l harb" ilan ettiler. Bunun sonucunda, yaklaşık 40 bin Hintli Müslüman Afganistan'a göç etmiş; burada hem Afgan halkı hem de o dönemin hükümdarı Emir Gazi Emanullah Han tarafından sıcak bir şekilde karşılanmışlardı.

Afgan Müslümanlar, İngiltere'nin Afganistan'a hakimiyet dayatmaya yönelik girişimlerine direnmekle yetinmemiş, aksine aynı zamanda Hindistan'daki Müslümanlara da destek vermişlerdi. Bu toplumların dayatılan sınırlar boyunca bölünmesi, tarihsel birliklerinin zayıflamasına yol açmıştır. O zamandan beri bu bölünme, dış güçlerin iki halk arasındaki gerilimlerden yararlanmasına olanak tanımış ve bu da ortaya çıkan istikrarsızlıktan faydalanarak, süregelen düşmanlık da dahil olmak üzere birçok çatışmanın patlak vermesini teşvik etmiştir.

Pakistan ve Afganistan halkları şu anda büyük zorluklarla karşı karşıyadır. Zira Pakistan'da, yöneticilerinin yolsuzluklarından ve servetleri yağmalamalarından dolayı halk daha da yoksulluğa sürüklemiş bu da halkta hoşnutsuzluğu artırmıştır. Afganistan'da ise çocuklar, bizzat bu yöneticilerin dayattığı kısıtlamalar ve yaptırımlar sonucunda yetersiz beslenmeden mustarıptır.

Pakistan'ın dayattığı ticari kısıtlamaların ardından Afganistan İran'a yönelmiş; ihracatlar Karaçi yerine, giderek daha fazla İran limanları üzerinden sevk edilmeye başlanmıştır. Ancak Hürmüz Boğazı'ndaki gergin durum, yüzlerce geminin karaya oturmasına neden olmuş; bu da tedarik zincirinin aksamasına yol açmıştır. Aynı zamanda, Pakistan'da hâlâ binlerce konteyner mahsur kalmış durumdadır. Her iki taraftaki sıradan insanlar bu durumun sonuçlarının acısını çekip düşman da bu önlemlerden yararlanırken; Pakistan ve Afganistan ise birbirlerini tehdit etmeye ve birbirlerine saldırmaya devam etmektedirler.

Amerika, Pakistan ile Afganistan arasındaki mevcut gerginliklerden büyük ölçüde yararlanmaktadır. Çünkü bu çatışma, arabuluculuk ya da baskı yoluyla Amerika'nın Güney Asya'daki stratejik ve diplomatik nüfuzunu korumasına olanak tanımaktadır. Ayrıca bölge, Çin'e, özellikle de Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru'na ve Rusya sınırlarına da yakındır. Süregelen istikrarsızlık, Amerika'ya stratejik öneme sahip bu bölgeyi izlemek ve bölgeyle etkileşimde bulunmak için daha büyük bir fırsat sunarken, devam eden gerilimler de terörle mücadele adı altında istihbarat ve güvenlik tedbirlerini meşrulaştırmak için de kullanılabilir. Bölgesel gerilimler, savunma pazarına ve stratejik müttefiklere olan bağımlılığı artırmakta; bu da dolaylı olarak ABD'nin savunma ve ekonomik çıkarlarını güçlendirmektedir. Hindistan da ana yararlanıcılardan biri olarak kabul edilmektedir; zira Pakistan'ın Afganistan'la olan batı sınırı boyunca yaşanan istikrarsızlık, Pakistan'ı dikkatini batı sınırına yoğunlaştırmaya zorlayarak Hindistan üzerindeki baskıyı hafifletmektedir. Aynı zamanda iç çatışmalar, ekonomik zorluklar ve iç güvenlik zorlukları Pakistan üzerinde daha fazla baskı oluşturmakta ve bu da stratejik açıdan Hindistan'ın yararına olmaktadır.

Afganistan ile Pakistan arasındaki ilişki, tıpkı diğer herhangi bir Müslüman ülkesiyle olduğu gibi bir misak ilişkisi olmalıdır. Ancak bu ülkenin yöneticileri, para ve menfaat hırsı yüzünden bu bağa giderek daha fazla ihanet etmektedirler. Kâfirlerin hedefi günümüze kadar hâlâ İslam ümmeti arasındaki kardeşlik bağını zayıflatmaktır; ancak Hilafet Devleti'nin sağladığı güvenliğin gölgesinde bu bağ koruyabilir ve kâfirleri hezimete uğratabiliriz.

Nitekim Abdullah İbn Ömer Radıyallahu Anh'dan, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: **“مُؤْمِنٌ أَخُو مُؤْمِنٍ، لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلَمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةٍ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبَاتٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ”** **Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu (düşmanına) teslim etmez. Kim, (mümin) kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Kim Müslümanı bir sıkıntıdan kurtarırsa, bu sebeple Allah da onu kıyamet günü sıkıntılarının birinden kurtarır. Kim bir Müslümanı(n kusurunu) örterse, Allah da Kıyamet günü onu(n kusurunu) örter.”**

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Ahlak Cihan